

Jakou hodnotu má v Africe lidský život?

Asi pro každého člověka jinou. Jinak se na Afričany díváme my, Evropané. Jinak vidí oni sami sebe. To, co nám přijde hrozné, oni berou jako normální. Jinak se též na hodnotu lidského života dívá některý z afrických diktátorů, jinak matka šesti dětí, jinak domorodý náčelník nějakého pralesního kmene.

Je to celkem těžké na takovou otázku reagovat. Odpověď může být krátká ve formě: „JO, život má cenu vždy, a každý si ho cení jinak.“ Nebo o tomto můžeme vést hodinové debaty a přinášet různé podněty a náměty.

Nechci vás nějak zatěžovat čísly ze sociologických průzkumů (těch máme pořád dost a všichni víme, kde je hledat – třeba **CIA World Factbook 2001**). Myslím si tedy, že mnohem lepší pro představu života v Africe bude přednést vám jeden cestopis z Mosambiku. Možná je to pro pochopení hodnoty lidského života lepší než tady říkat kvanta čísel.

Jak se žije v Mosambiku

Text: Petr Jelínek; foto: Torben Kragh Jensen převzato z www.afrikaonline.cz

Život ve velkém městě

Město **Beira**. Jedná se o druhé největší město v Mosambiku, přibližně s půl milionem obyvatel. Je přirozeným centrem středního Mosambiku a hlavním městem provincie Sofala. Centrum města, které není příliš rozsáhlé (pěšky jím lze projít za deset minut) se skládá jednak z budov, postavených v koloniálním stylu (dvoupatrové domy s dřevěným sloupovým vytvářejícím malebná podloubí) a jednak z výškových budov postavených Portugalci v 60. letech. Naprostá většina budov je v havarijním stavu, hroučí se střechy, v panelových domech nejenže nejezdí výtahy, ale ani nesvítlí světlo na chodbách. Stěny zčernalé plísněmi, kapající voda. Odpadky na ulicích jsou samozřejmostí, ve městě totiž nejsou odpadkové koše. Jen několik kroků od hlavního náměstí se nachází místní věznice- budova v koloniálním stylu, z jejíchž zamřížovaných oken vystrkují

vězni ruce a pokřikují na kolemjdoucí. Na každém kroku je možné se v centru setkat s žebrajícími dětmi, slepci, lidmi postiženými obrnou (ta je v Mosambiku velmi rozšířená) a invalidy z doby občanské války. Na chodnících také provozují svoji živnost pouliční prodáváci, nabízejí vše od mang a banánů přes sešity až po levnou elektroniku. Vzhledem k tomu, že se to mimo vyhrazená tržiště nesmí, se jednou za čas policie pokusí vybranou oblast od prodejců vyčistit. Jakmile se policie objeví, prodáváci se rozprchnou, jako když do vrabců střílí. Dopadeného totiž čeká, že mu jeho zboží policisté vysypou na zem, kde se ho s radostí zmocní někdo z přihlížejícího davu. Jen co nebezpečí pomine, prodejci se vrací na svá místa,

opatrně vytažují své zboží a po několika minutách by si nikdo nevšiml, že byl pouliční ruch narušen. Jedno z legálních tržišť leží na břehu moře vedle centra. Ve stáncích z klacků je k máni široký sortiment, použité oblečení z Evropy, náhradní díly ke kolům, rýže a nespočet dalších artiklů. Na pláži, mezi vraky lodí, které tam již léta rezaví, protože vláda nemá peníze na jejich rozebrání, přistávají rybáři a nabízejí své úlovky.

Nejluxusnější čtvrti Beiry (Macuti a Estoril) leží u moře na severním okraji města. Bydlí tam beirská smetánka, vyšší státní úředníci, podnikatelé, zaměstnanci (několika mála) zahraničních společností. Přepychové vilky se satelitními anténami jsou obehnány vysokými zdmi s ostnatým drátem nebo se zabetonovanými střepy nahoře. Za zdmi pak hlídači a hlídací psi (jedni z mála psů v Mosambiku, kteří se nemusí vyzáblí potulovat po ulicích a hrabat se v odpadcích). U moře se pak nachází několik podniků pro turisty (zpravidla bílé Jihoafričany nebo Zimbabwijce), kterých ovšem do Beiry mnoho nepřijíždí. Moře tam totiž není pro plavání ideální, kromě toho, že dno klesá velmi prudce, je u Beiry silný proud, který již má na svědomí nejednu oběť. Na tuto pláž (ostatní jsou znečišťovány vypouštěnou odpadní vodou) se ovšem o víkendech vypravují i mnozí Mosambičané, nechodí si však zaplavat, posedávají pod stromy a povídají si.

Rodinné domy nebo dvou- až třípatrové řadové domy ve čtvrtích obývaných střední třídou nejsou zrovna v zachovalém stavu. Jen několik málo ulic je v noci osvětleno, pokud ovšem nedojde k jednomu z častých výpadků elektřiny (ty jsou zvláště v noci nepříjemné, protože se zastaví ventilátory a v místnostech je pak nejen vedro k zalknutí, ale ještě se do člověka s chutí pouštějí komáři). I v dodávkách vody dochází k výpadkům, v takové případě pak musí lidé stát ve frontě u studen. Avšak i běžná situace s vodou má ke střeoevropskému standartu daleko. Voda z městského vodovodu teče pouze asi dvě hodiny ráno a potom dvě hodiny večer. Lidé proto musí vždy nashromáždit vodu do nejrůznějších nádob. Podobně jako nošení vody do bytů ve vyšších patrech v případech, že má voda nízký tlak nebo že je rozbitý rozvod vody, i tuto práci vykonávají v zámožnějších rodinách sluhové nebo služky, v chudších pak ženy. Voda není nijak upravována a měla by se tedy převařovat, což však nikdo nedělá. Životní podmínky v nejchudších čtvrtích jsou přímo otřesné. Obydlí jsou postavená z klacků s mezerami vyplněnými kaménky nebo z tvárnice vypálených na slunci. Stěny jsou v některých případech omítnuté, v některých nikoli. Domy bývají zastřešeny vlnitým plechem. Vedle domu bývá latrína, obehnaná pytlouinou nebo plechem. Soukromí obyvatelům zajišťují ploty z plechů, které někdy trčí do cestičky a ohrožují tak chodce prodírajícího se chaotickou spleť steziček. Orientace je poněkud obtížná, domy nemají čísla, chybí ulice, které by nesly názvy (Jména ulic se však nepoužívají nikde ve městě, většinou nejsou vyznačena a pokud jsou, tak často ani lidé bydlící v té které ulici její jméno neznají. Možná i proto se pošta nedoručuje). Když zaprší, jsou některé stezky neprůchodné, rázem se změni v močál. Na pěšinkách před svými domy posedávají lidé a prodávají banány, manga či cigarety. Děti jsou hravé jako všude, prohánějí tyčkami obruče nebo skáčou přes švihadlo. Mezi obydlími se povalují odpadky, pobíhají slepice a rostou banánovníky nebo kokosové palmy. V kteroukoliv denní hodinu lze potkat muže v podroušeném stavu, hospody (architektonicky se příliš nelišící od obytných prostor) nemívají o zákazníky nouzi. U piva tráví večery většina obyvatel (mužů) těchto čtvrtí, televize stejně jako diskotéky a noční kluby jsou vyhrazeny bohatším vrstvám. Osobám, které v těchto čtvrtích nežijí, se nedoporučuje je navštěvovat po setmění (z bezpečnostních důvodů). S tzv. bandity je ovšem možno se v noci setkat i ve čtvrtích považovaných za bezpečné.

Dopravu po městě zajišťují většinou soukromé mikrobusy, ačkoliv po městě jezdí i několik málo více než dvacet let starých autobusů. Mikrobusy jezdí po čtyřech pravidelných trasách, zastavují na zamávání rukou a za cenu 2 000 meticaís (asi 6 Kč) člověka odvezou na libovolnou vzdálenost. Na konečných stanicích výběrčí jízdného vykřikují název cílové

stanice a snaží se přesvědčit potenciální zákazníky, že právě jejich mikrobus je ten pravý. Cestující si ovšem pečlivě vybírají, přednost mají vozy s volnými místy vedle řidiče, která jsou nejoblíbenější. Není se čemu divit, dozadu se totiž výběrčí jízdného snaží umístit mnohem více pasažérů, než je míst k sezení. Do mikrobusu pro 14 lidí se jich tak může vejít i přes dvacet a když potom chce vystoupit někdo ze zadních míst, musí vystupovat i všichni stojící či sedící v uličce. Jakmile na konečné řidič vidí, že již více cestujících nenastoupí, vyrazí rychlostí nijak neodpovídající stavu vozovky a snaží se předjíždět své konkurenty a nabrat co nejvíce zákazníků. Někdy je se ovšem stává, že je zájemců o dopravu více než míst v kolemprojíždějících mikrobusech, a to pak člověk může čekat u silnice i půl hodiny. Po jedenácté hodině večer už dopravu po městě zajišťuje pouze výrazně dražší taxislužba. Jak sebe a svou početnou rodinu uživit je otázka, kterou musí Mosambičané každodenně řešit. Mnoho rodin má ve městě, na volných plochách mezi obydlými prostory, svá maličká políčka, která chodí ženy obdělávat. Takřka na každém rohu sedí na zemi prodavač či prodavačka se zbožím rozloženým před sebou. Také na tržištích stovky lidí tráví dny ve svých stáncích. Problém ovšem je, že nabídka vysoce převyšuje poptávku. Někteří muži vyjíždějí den co den na moře jako rybáři, ale viděl jsem i chytat ryby v městské stoce. Nejjistější zaměstnání lze nalézt ve státní správě, nevládních organizacích, beirském přístavu a několika málo podnicích. Tento formální sektor však mnoho pracovních míst nenabízí. Objevuje se však podnikání i v takových oblastech, jako kopírování, půjčování videokazet a dokonce je v Beire i jedna internetová kavárna. Tyto služby jsou však nabízeny za ceny výrazně vyšší než v Česku a počet zákazníků je logicky silně omezen. Tyto provozovny, ale také většina obchodů s potravinami (většina zboží se dováží, včetně mléka, kávy nebo sýrů) či s nepoužitým textilem a obuví je v rukou obchodníků pocházejících z Pákistánu (ale označovaných za Indý). Celé uličky v centru mají silný islámský ráz, navečer se tam pravidelně ozývá svolávání na modlitby do mešity.

Většina obyvatel Beiry ovšem nejsou muslimové, ale křesťané. Silně se na úkor katolické církve prosazují církve protestantské. Užívají k tomu i poněkud netypických metod, na jednom soukromém rádiu se do omrzení opakovala reklama jedné z těchto církví, znějící zhruba takto: “Byl jsem chudý, neměl jsem co jíst, pak jsem se přidal k církvi XY a zbohatl jsem a jezdím autem.” Dozvěděl jsem se, že se jedná o původně brazilskou církev, která od svých věřících vybírá asi polovičku jejich příjmů. V rámci navazování dobrých vztahů v komunitě, kde jsme pracovali, jsem se účastnil bohoslužeb jedné z oněch církví. Trvala asi čtyři hodiny, kazatelé hřímali “aleluja”, hrozili peklem a ubezpečovali své ovečky, že bída na tomto světě není důležitá, sami však ale vůbec nevypadali na to, že by nějak materiálně strádali. Nedělní bohoslužba, v níž mnoho času zabírá hudba a tanec, však má v chudých čtvrtích i charakter zpestření jinak stereotypního týdne, kromě fotbalového zápasu místních hráčů a hospody nejsou jiné možnosti trávení volného času k máni. Křesťanství či islám však nejsou v Mosambiku v rozporu s vírou v nadpřirozené schopnosti kouzelníků. Každý, včetně těch nejméně vzdělanějších, může uvést nějakou zaručeně pravdivou historku o jejich podivuhodných činech. Kouzelníci se prý dokáží v okamžiku přenést na obrovské vzdálenosti. Když chce dívka některého hochy za manžela, může se zmocnit části jeho oděvu a donést jej kouzelníkovi, který jej za příslušný poplatek ošetří a cíle je dosaženo. Také pokud je někomu něco ukradeno, dojde za kouzelníkem a ten svými kouzly přiměje zloděje, aby ukradené vrátil původnímu majiteli. Kouzelník také může zajistit podnikatelský úspěch, stačí zabít jím určeného rodinného příslušníka a přinést jeho srdce kouzelníkovi, který z něj připraví talisman.

Hlavním úkolem kouzelníků je však léčit nemocné. Má-li člověk zdravotní problémy, může ale využít i moderní medicíny. Vedle státní nemocnice (která nabízí zdravotní péči za symbolický poplatek) jsou v Beire i soukromé kliniky, kde si však vše hradí pacient sám. Měl jsem možnost seznámit se se státní nemocnicí na vlastní zkušenost, dostal jsem totiž malárii

(přestože jsem poctivě bral ta neúčinnější antimalarika). S horečkou přes 39 stupňů jsem tam strávil několik hodin. Nejprve půl hodina čekání na vstupní prohlídku (v prostorách vůbec nebudících dojem sterilního prostředí), poté půl hodina čekání na odebrání vzorku krve. Měl jsem dostat též injekci na snížení horečky, zdravotník však tvrdil, že ji nemá, a o opaku jsem ho přesvědčil pouze tím, že jsem mu dal na pivo. Po odebrání krve mi řekl, ať tak hodinu počkám na výsledek testu. Nakonec jsem nečekal hodinu, ale skoro dvě. S výsledkem testu jsem se potom dostavil za onou doktorkou, která mne přijímala. Poté již zbývalo jen vystát další frontu v lékárně, čímž má anabáze skončila. Pokud lékárna v nemocnici některý lék nemá, musí si jej člověk koupit v soukromé lékárně, tam ovšem již za tržní cenu. Na druhou stranu se nikdo v soukromých lékárnách neobtěžuje s lékařskými předpisy, nejsou zapotřebí ani k nákupu silných antibiotik.

Stejně jako zdravotnictví má své problémy i školství. Základní školy jsou přeplněné a budovy jsou ve špatném stavu. Většina dětí ve městech však má možnost základní vzdělání získat. Střední školy jsou však v Beire pouze čtyři. Učitelé mají obrovskou autoritu, nepřipadá v úvahu, že by žák nesplnil byť jen naznačené přání učitele. Ti toho ovšem někdy zneužívají, stává se, že učitel oznámí žákovi, že jde večer do hospody, což znamená, že žák tam jde s ním a platí účet. Na středních školách je rozšířena korupce, žáci musí platit učitelům, aby mohli postoupit do vyšších ročníků. Můj mosambický kolega studoval externě jednu z těchto středních škol a měl skládat maturitu. Se studiem si mnoho starostí nedělal, zato usilovně sháněl peníze a obcházel členy komise. Nakonec úspěšně odmaturoval za 2, 5 mil. meticaís (asi 7 000 Kč), a to i z francouzštiny, ačkoliv francouzsky uměl sotva tak pozdravit.

Venkov

Velkých měst v Mosambiku mnoho není, většina obyvatelstva žije na venkově. Jakkoli je stát slabý ve městě, na venkově je jeho existence téměř fikcí. V celém okrese s 20 000 obyvateli jej reprezentuje jeden z centra jmenovaný administrátor s asi pěti policisty. Protože je členem vládnoucí strany FRELIMO, kdežto celý středomosambický venkov podporuje opoziční RENAMO, nesahá jeho moc za zdi jeho kanceláře. Nejnižší stupeň státní správy se během občanské války rozpadl a moc přešla opět do rukou náčelníků a kouzelníků. Vesnice žijí svým zcela autonomním životem, obyvatelé (ženy) okopávají svá políčka a jen jednou či dvakrát do roka se vypraví do městečka prodat trochu kukuřice a nakoupit kousek mýdla, olej a oblečení. Daně jsou neznámým pojmem. Na celém okrese pobírá mzdu asi jen padesát osob. Spory a zločiny řeší náčelník s radou starších, jen v případě výjimečně těžkých zločinů dodatečně informují policii. (Zločiny však běžně lidé řeší sami i ve městě, nemá cenu vodit zloděje na policejní stanici, odkud by se zakrátko po předání patřičného obnosu dostal zase na svobodu. Tak ho zbijí a nechají běžet.) Kouzelníci mohou rozhodovat o životě a smrti. Slyšel jsem příběh, kdy kouzelník označil matku jednoho muže za příčinu nemoci jeho ženy. Onen muž poté svoji matku pozval k sobě domů a když od něj odcházela, tak ji cestou zabil. Policie se prý vyšetřováním příliš neobtěžovala, neboť respektuje autoritu kouzelníků.

Moderní zdravotnictví je pro mnoho obyvatel venkova nedostupné, a to i proto, že kvalifikovaní lidé hledají štěstí ve městech. V okrese Cheringoma tak funguje jedna nemocnice v městečku Inhaminga, ve které však nepracuje ani jeden doktor (pouze tři "technici medicíny"). Několik sestřiček objíždí méně než deset vesnických zdravotních center. Obyvatelstvo žije ve světě tradičních představ, nemoc si vysvětlují jako důsledek zlého ducha, přivolaného někým na nemocného. Není pak divu, že se na moderní zdravotnictví příliš nespolehají. Před několika lety očkoval Červený kříž proti obrně a aby motivoval obyvatele k očkování, rozdával šatstvo a potraviny. Když nyní vláda zahájila svou očkovací kampaň, ovšem s prostředky, které stačily jen na zaplacení očkovací látky a dopravy zdravotnického personálu, odmítali mnozí dát své děti očkovat, pokud znovu nedostanou ony stimuly. Se školstvím je to podobné jako se zdravotnictvím, několik základních škol se

nachází v okresním městečku, děti z vesnic však k základnímu vzdělání přístup nemají. Na vesnicích je proto obtížné domluvit se portugalsky.

Celý okres je se zbytkem světa spojen pouze jednou neasfaltovanou silnicí a jedním veřejným telefonem (vysílačkou). Silnice, hlavní spojení mezi severem a jihem země (nepočítáme-li trasu vedoucí přes jediný mosambický silniční most přes řeku Zambezi ve městě Tete a malawijské území), je ve velmi špatném stavu, plná děr a výmolů, a v období dešťů nesjízdná. Stopadesátikilometrovou vzdálenost mezi Beirou a Inhamingou jsme urazili terénním vozem za šest hodin. Autobusům nebo nákladním vozům to trvá mezi deseti a dvanácti hodinami. Obtíže s dopravou představují překážku jakémukoli rozvoji obchodu, náklady na dopravu zdražují zboží až o polovinu. Silnice vede podél bývalé železnice vedoucí do Malawi a Tete, která byla zničena za občanské války. Desítky vykolejených vagonů zarůstají vegetací a na několika kilometrech jsou koleje obráceny pražci nahoru. Od války ještě zůstávají v okolí silnice miny a rezavící tanky.

Doprava je problematická i mezi městy spojenými asfaltovanými silnicemi. Autobusy bývají plné, že není k hnutí. Občas se stane, že dopravní společnost prodá dvakrát místenku na jedno místo k sezení. Cestující s sebou vozí slepice nebo dokonce i kozy. Vedle autobusů se lze svézt za příslušné jízdné nejrůznějšími dopravními prostředky- od mikrobusů po nákladní vůz jinak přepravující banány. Chybí však jistota, že se člověk kamkoli dostane. Cestou z města Tete do Beiry jsem strávil čekáním na dopravu přes osm hodin ve vesnici u silnice, po které projela tak tři vozidla za hodinu.

Představa života v Africe jako idylické pohody bez starostí je velmi vzdálená realitě. Přesto se tam lidé umějí smát, vyprávět příběhy a dívat se do budoucna s nadějí.

Možná dalším vyjádřením hodnoty lidského života v Africe je pohled na život tamějších dětí. Pro představu může sloužit i následující výběr Převzato a kráceno z www.humanisti.cz.

Jaké je to být dítě v Africe

V jednom ze svých pořadů "CBBC Newsround" se britská BBC věnovala životu dětí v Africe - [Life for African Kids](#)
Zde je krátký výběr.

Vzdělávání

Mnohé děti by do školy chodily rády, aby se naučily číst a psát. Situaci jim však komplikují finanční prostředky. V mnoha zemích se musí platit školné, ale rodiče na jeho zaplacení peníze nemají. Také mnoho z těchto dětí musí vypomáhat doma. A tak bohužel chodit do školy ani nemohou. Dalším problémem je vzdálenost školy od domova. Dítě musí někdy jít několik hodin. Některé musí z domu vyjít brzy ráno, aby unikli horku, a tak přijdou do školy tři hodiny před tím než vyučování začne.

Konflikty

Milióny afrických dětí vyrůstá obklopeno válkami a bojováním. V Angole boje probíhaly 27 let. Nyní se doufá, že, poté co byla v roce 2002 podepsána mírová dohoda, boje skončí. V Demokratické republice Kongo zemřelo v průběhu bojů nejméně 2,5 miliónu lidí. Děti jsou v tomto směru negativně ovlivňovány několika způsoby.

1) Dětsí vojáci

Děti jsou někdy nuceny, aby se staly "dětskými vojáky" a bojovaly - i když vůbec nerozumí tomu, o čem válka je. V Libérii se bojů účastnily i sedmileté děti.

Někdy jsou děti odebrány od rodiny a přinuceny, aby bojovaly, nebo musí bojovat, aby ochránily své rodiny.

2) Rozvraty rodiny

Děti jsou často odloučeny od své rodiny kvůli válce nebo svou rodinu úplně ztratí. Mnoho dětí je posíláno pryč, pokud jsou boje skutečně strašné. Jejich otcové a bratři odcházejí do války, ze které se nemusí nikdy vrátit. Ve Rwandě je bez maminky nebo tatínka 300.000 dětí a musí se starat o svou rodinu, protože jejich rodiče byli zabiti během občanské války v roce 1993.

3) Nášlapné miny

Jakmile konflikt skončí, zůstávají po něm nášlapné miny, které také děti ohrožují. Nikdo neví, kde se skrývají a děti jsou často usmrceny nebo přicházejí o končetiny, když na ně šlápnou.

4) Strach z bojů

Skutečnost, že války jsou tak běžné, také znamená pro mnoho dětí permanentní strach z bojů. I když nejsou přímo do bojů vtaženy, mohou mít permanentní noční můry nebo obavy, že se jednoho dne probudí a zjistí, že jsou jejich tatínkové a bratři pryč.

Jiné skutečnosti o konfliktech

- _ V Ugandě bylo více jak 11.300 dětí, z nich kolem třetiny dívky, přinuceny bojovat.
- _ 7 z 10 dětí ve východních částech Demokratické republiky Kongo zemře před tím, než dosáhnou dvou let.
- _ Více jak 70.000 lidí v Angole přišlo o ruky či nohy.

AIDS

AIDS je jeden z největších problémů, kterému dnes čelí děti v Africe.

Fakta jsou otřesující:

- _ Kolem 23 miliónu Afričanů má AIDS.
- _ V samotné Etiopii má AIDS 250.000 dětí pod pět let.
- _ OSN se domnívá, že AIDS může zabít až třetinu mladých lidí dnes žijících v Africe.
- _ V Botswaně a Jihoafrické Republice umře na AIDS až polovina dnešních patnáctiletých dětí.

Ale problém se netýká jen dětí. Kolem 12 milionů dětí jsou sirotci - jejichž rodiče zemřeli na AIDS ("AIDS sirotek")

Přírodní katastrofy

V předešlých třech letech byl v Africe nedostatek dešťů. To způsobuje masivní nedostatky potravy. Na druhou stranu pokud prší, může to mít za následek povodně, které úrodu ničí. Některé země jsou postihovány tornády a krupobitím.

Na čí straně je vina?

- _ Většina vědců říká, že jsou přírodní katastrofy výsledkem umělých klimatických změn.
- _ Obviňují auta a továrny za to, co nazývají globální oteplování, tedy růst teploty zemské atmosféry.
- _ Afrika dnes produkuje osmkrát více oxidu uhličitého než pře padesáti lety.
- _ Zbytek světa je ale stále zodpovědný za 97% tohoto plynu.

Dívky pracují, chlapci studují

V oblastech, kde je nedostatek vody, jsou to obvykle dívky, které musí jít každý den několik mil pro vodu, zatímco chlapci smějí navštěvovat školu.

Dívky ve věku kolem 10 let musí chodit pro vodu pro celou svou rodinu. Jelikož tak nosí těžké nádoby s vodou, které poškozují jejich krk a záda, může to mít hrozné následky v jejich dalším životě. Dívky, které chodí každé ráno pro vodu, tak obvykle nemohou chodit do školy.

Příklad z Malawi

- 20 % osob ženského pohlaví neumí číst nebo psát.
- 4% dívek má středoškolské vzdělání a
- 28% dívek a 50% chlapců má méně než 4 roky školy.

Hladomor

Milióny dětí v Africe trpí hladem. Obrovská sucha, povodně a chudoba způsobují krizi v afrických zemích a lidé nemají dostatek jídla.

Je odhadováno, že okolo 30 miliónů Afričanů bude v roce 2003 čelit hladomoru. Milióny dětí má pouze jedno jídlo denně, a mnohé jsou nuceni jíst trávu, semena a kořeny. K zemím, kde řadí největší hladomory, patří Malawi, Zimbabwe, Zambie, Angola a Etiopie.

Voda

Většina z nás bere čistou vodu jako samozřejmost. Otočíme kohoutkem, začne téct voda a my víme, že je bezpečné ji pít.

To však není případ pro mnoho afrických dětí.

- Většina afrických zemí je velmi chudých, které trpí velkými suchy.
- Často musí děti každé ráno ujít míle, aby načerpaly vodu ze studny v jiné vesnici.
- Pitná voda není vždy čistá, a tak hodně dětí trpí průjmem a jinými nemocemi získanými pitím závadné vody.
- Etiopie je nejvíce zasaženou zemí, kde má přístup k čisté a nezávadné vodě pouze čtvrtina populace

Chudoba

Některé z nejchudších zemí světa se nachází právě v Africe. To má na děti vliv v mnoha směrech.

Často nemají dostatek:

- peněz;
- jídla;
- přístřeší;
- vzdělání;

Některé země v Africe jsou mnohem chudší než jiné. Na příklad v Zambii žije 8 lidí z 10 pod hranicí chudoby.

Jiným velkým problémem pro tyto chudé země je, že mají obrovské dluhy vůči jiným zemím, které jim půjčily peníze v minulosti.

V současné době je spousta kampaní, které usilují o to, aby bohatší státy státům chudým dluhy odpustily, což by mělo pomoci Africe v cestě kupředu.

Každý ze dvou lidí v jižní Africe je nemocný z důvodu nedostatečné stravy. Sedm z deseti lidí v Malawi žije v chudobě. Více jak tři milióny dětí v Malawi nemá skoro co jíst.

Internet

Všechna hlavní města v Africe mají přístup k internetu. Ale méně jak jeden z 250 lidí internet skutečně používá.

Africké země, kde je internet nejpopulárnější, jsou:

- Egypt
- Jihoafrická republika
- Maroko
- Nigérie

Většina lidí, kteří surfují na internetu, jsou z měst.

Proč není internet populárnější?

– Je hodně drahý. V průměru stojí surfování po internetu po dobu 20 hodin více než číní měsíční plat.

– Mnoho dětí neumí číst a psát.

– Obvykle ani nemají elektřinu - zvláště na venkově.

– Vláda v Jihoafrické republice se snaží, aby měly školy přístup k internetu - ale mnoho učitelů říká, že stále ještě nemají ani dostatek knih nebo dokonce lavic a židlí, které by měli mít přednost před zaváděním internetu

Použité zdroje:

www.afrikaonline.cz/

www.humanisti.cz

<http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/>